

S^t. Oedenrode.

Den elfden Augustus 1898 bezocht ik deze gemeente. Van het station te Bommel reed ik over Biemstede, gedeeltelijk langs een vrij goeden kleinweg naar S^t. Oedenrode; van daar ging ik naar Schijndel, alwaar ik den hein naar den Bosch nam.

Voor het Raadhuis vond ik het hoofd der school met een twaalfstal bruidjes, die mij moesten strooien, en een gedeelte schooljeugd, die mij een welkomstlied, en een slotgroet toezongen. Daarna hield het hoofd der school een lange speech, waarop wij het raadhuis binnentraden. Boven werden mij de wethouders voorgesteld; onmiddellijk daarna moest ik met den burgemeester naar diens woning om te ontbijten; Aberrout-Sassen-Schutsaers had voor een uitstekend ontbijt gezorgd, dat echter niet kon worden afgegeten, omdat de tijd ontbrak.

Toen Sassen mij het ontbijt aanbod, had ik begrepen, dat zulks op het Gemeentehuis zou plaats hebben!

Op mijne audiëntie verschenen vijf geestelijken, van wie de oude pastoor een mooie toespraak hield.

De Rijksontvanger Broekhof riep mijne kusfchen, komt bij den burgemeester in, dat er eene commissie zou worden in het leven geroepen, om de kroonsbestijging van H. M. de Koningin te doen vieren, op eene S^t. Oedenrode waardige wijze. Nu was er geene commissie, en deed men niets dan voor $\text{f } 80. - \pm 600$ kinderen tracteeren, uitdeeling houden aan de armen en de harnome bedenken.

Notaris de Rooij, en de postdirecteur Pello hadden niets bijzonders te vertellen.

Het hoofd der school Roelwink heeft eene school met 360 kinderen, jongens en meisjes (Er is te S^t. Oedenrode geene zusterschool); hij heeft 6 onderwijzers van bijstand en heeft zelf geen klasse. Zijn tractement bedraagt $\text{f } 1000. -$

Woolang de tegenwoordige pastoor in functie blijft, zal er te S^t. Oedenrode geen zusterschool komen; men deelde mij mede, dat de fondsen voor eene nieuwe kerk en voor een school aanwezig waren, en dat zijn opvolger die dus

dadelijk

St. Oedenrode.

dadelijk zal kunnen bouwen. —

Mrouw Vogels kwam vragen, dat ik haar zoon uit de gevangenis zou helpen; de ex-pootmeester de Kroon riep mijne hulp in tegen het gemeentebestuur; hij beweerde op last van den oud-burgemeester boomen te hebben geroid, en ten gevolge daarvan in een proces te zijn gewikkeld, dat hem f 315. - kost. Het tegenwoordige bestuur verschool zich achter den dood van den vroegeren burgemeester.

Van der Ploeg uit Gemonde beklaagde zich, dat iemand, die uit zijne woning was gezet, kort bij zijn (v.d. Ploeg's) huis een huis op de openbare straat had gebouwd, en dat hij daarvan veel last had.

Ik nam geen aangenamen indruk mede van mijn bezoek aan deze gemeente; de burgers en de boeren leven op geen beste vlot samen; de boeren hebben de meerderheid. De burgemeester wil het goede, maar is niet krachtig, is ook niet gezien. Het komt mij voor, dat hij onmogelijk tegen de moeilijkheden, waarmede hij te kampen heeft, is opgewaasert. — Koo, schijnt men hem nu wel een secretaris te willen geven, die niets kent (een zoon van den vroegeren secretaris); zelfs de wethouders stemmen zijn eisch, — een bekwaam secretaris te mogen krijgen — niet. — Administratie van den ontvanger. Het vergunningsrecht was betaald deels in stek, deels in jussu.

Rechten wegens verrichtingen van den ambtenaar van den burgerlijken stand waren in 1898 nog niet afgedragen.

De opbrengst wegens gebruik van onculte gronden was op een ongeregeld hulpregister geboekt.

Administratie van den secretaris. Er is geen verordening op het afkondigen van strafverordeningen ex art. 172 Gm. meentewet; er is geen staat van wat naar burgerlijk recht eigendom is van de gemeente (art. 229). Geen register van aangiften van Nederlanderschap (prov. bijblad n° 17 van 1893); geen register van beslissingen van St. en W. in zake de hinderwet; — er is ook geen register van verslissing in de gemeente; soms geschiedt de inschrijving zov. der duplicaat.

St. Oedenrode.

Den 1sten Mei 1903 kwam ik weer in St. Oedenrode; van uit Eindhoven had ik eerst een bezoek, te Schijndel nam ik later den trein naar den Markt.

De bevolking opent nogal woonit, de redelijkheid wordt niet beter; van de kerkelijken is zeker een vicarie gedeelte „smaden“; er zullen ongeveer drie onrechtige gebeurtenissen per jaar voorkomen. —

De mindere man heeft in den regel rooien land, dat hij eigen aerdappels heeft, en jaarlijks een pr. varkens leen mesten; als hij 3 winters geen werk heeft, heeft hij terhalve aerdappels te eten.

Er zijn maar weinig boeren die op een eigen plaats wonen, de meeste en beste boerderijen zijn gepacht. In den regel zijn de boeren gekweekt, maar zij bewegen op kolen te leeftij, de rooien zijn meestal boven de dierlij. — Boven en mesters die samen blijven wonen en samen een boerderij drijven kunnen boeren niet wonen. —

Over het algemeen opent het den boeren niet best; vele gronden worden door hem verlaten, omdat het arbeidsloon te duur is, omdat arbeiders soms heelmaal niet te krijgen zijn. Vooral in Keijzel worden vele gronden verlaten; soms worden ze door dieftogepoot met maas, soms laat men den grond eenvoudig liggen en doet men er niets meer aan.

De steenfabriek te Nijssel trekt nog al enkele menschen; de fabriek wordt opgedreven door de Ebbes Werners uit Keijzel, die daar zijns heen en weer gaan. —

Als aan de batenfabriek van de Ebbes van der Kloogen menen veel menschen; de van der Kloogen hebben een winkel, of zijn daaraan geïnteresseerd. Blijbaan moet hun winkelvolk daarin in den winkel gaan. St. en W. wilden doch niet vandeit verlaten; ze werden blijbaan bang voor ellende, om uit de school te kunnen klappen. — Of dat de groenwangen winkelvering reden gaf tot ernstige klachten van de zijde der werkelijken kon ik echter niet verhemmen.

De leden van den Raad wonen nog al over de gemeente verspreid; vijf waren er in de heer Klabbeken, van de Ven, Swinkels, Kemps en van Velsen. Schoeps en wethouder Wouters waren op Klei, Koub; ^{den de Kroon} hants ^{van de} op Klaut (nog naar Jan); van Spinnen op Wolfswinkel; Th. hants op Olland. — Mij raadsverkiezingen is er opvallend veel strijd, vooral tussehen burgers en boeren; bevoegden zijn: van Spinnen (molenaar), Klabbeken (bakker), wethouder W. van de Ven, een Roijne verduimende heer, Swinkels, Kemps, mo.

St. Oedenrode.

tenaare, en van Versfen, zoon van den voorigen burgemeester. —

De oude wethouder van de Ven is blijbaar de raan, die voor de bepalingen en beplantingen zorgt van de gemeente; die er veel plezier in heeft, en, naare het schijnt ook veel verstand van heeft.

Een deel van het raadhuis werd tot voor korten tijd aan het Kijk verhuurd als post en telegraafkantoor. Nu de lokalen vrijwaren door dat het Kijk een eigen gebouw slichtte, raadde ik aan om het ardeif, dat slecht gebouwen op zolder staech, naare beneden te halen en daarvoor een kamer in te richten; men schein daer weinig over naare te hebben, en meer geneigd om de vrijgekomen ruimte aan een particulier als woning te verhuuren. Het heb-oy op het brandgevaar kon ik dat niet aanraden. —

De gasfabriek is sinds + een jr in andere handen overgegaan; het licht is nu gelukkig voldeende; van tevoren liet het veel te wenschen over.

De leerplichtwet wordt veel overtreden; er maeken nog al eens verbalen worden op gemaakt.

De gemeente heeft een kleine 1000 H. A. eigendoms; die grondten liggen in de Kerselsche heide en in de Zelschatsche heide; gemeente lokale in 1901 voor ruim f 4300 boemen; dat is wat veel; maekt als de prijzen van nu blijven bestaan, kan gemeente, zonder zich uit te putten, jaarlijks veel voor f 3500 hebben. — De canada's maeken, als ze goed opzien en niet — zwaars voor enkel jaren — van de rups hebben te lijden — in 25 jrn halbaar zijn. —

Zieh schouwen van de waterleidingen, meer dan honderd, waer van sommige meer dan een eeuw lang zijn, neemt zeer veel tijd; in den regel ze maken. In 1902 werd tegen een 25 tal eigenaren geëmbaliseerd.

Onderhoud van wegen kost veel geld; in afloop en jaan werd op weg naar Olland voor f 1200 maars spint gebraad; die spint kost f 2.25 de lb³; transport kost nog eens f 2.25; zoe dat de spint, op den weg aangetroefd, f 4.50 de lb³ kost.

Een gedeelte van St. Oedenrode, met name het blaasveld en de plecht waar het Raadhuis staat, noemt men de Oude vrijheid; historisch kon men mij dien naam niet verklaren. —

Er is een gemeentelijk ziekenhuis (een kleine localiteit natuurlijk) om in geval van ernstelijke ziekten de lijdens op te nemen; de verpleging zou alden geschieden door de zusters met de gemeente, schou.

St. Oedenrode.

rende tot de orde van schijndel. Deze zusters, y in getal, hebben een bevaerschool, een enkelen luden maan af veen, en gaet uit zichten oppassen; een leerschool hebben er nog niet. — Per zuster krijgen ze f 100 van den Pastoor; overigens maeken ze zich zelve bedriepen. —

B. en W. klaagen over den slechten geest der bevolking; dat blijf vooral als er brand is; dan willen de menschen niet werken, en maeken spruit of slangen kapot. Ik heb de Heeren beloofd, dat het in den legn voorloigen tijd ook niet aangijng, om diensten bij de brandweer zonder gheleefte vergeving waachten een oude politieverordening te eischen.

Als de Pastoor sterft, zal er een liefdehuis komen met een leeraars school voor meisjes; dat zal de gemeente financieel zeer verlichten; nu gaet alles op de openbare school, en heeft de gemeente drie eigen scholen te onderhouden, nl. in de kom, te Nijssel en te Olland, en bovendien twee gemeenschapelijke scholen, nl. te Eerde en te Gemende.

In het St. Paulus gasthuis zitten 13 oude vrouwen (niet onder toezicht van zusters); het gasthuis wordt door gemeente beheerd; bij stemming maekt de raad uit, welke vrouwen daarin zullen worden opgenomen; het is eigenlijk een soort van een hospice. —

Meest alle bracht, dat gemeente verhuopt, wordt door de klompenmakers in de gemeente gebocht en tot klompen verwerkt; in legn stelling met de goede regeling van schijndel, waar het hout alleen verkocht wordt tegen contant geld, wordt hier aan de koopers elf maanden credit gegeven. — De canada's zijn in St. Oedenrode niet zoe goed als in Schijndel. — De beste boemen opzien de „blaut“ op den weg naar Son, bij Nijssel. — Er zullen een paar 200 klompenmakers in St. Oedenrode wonen.

Den 3^{den} April 1906 kwam ik weer in St. Oedenrode; ik reed per trein naar Lindhaven; van daar per rijtuig van Smits-Pauw, kerfen naar Son; vervolgens naar St. Oedenrode; — daar nam ik later den stoomtram naar den Bosch (op die tram liek een uur op zich wachten, was een uur te laat)

Ik vond in deze gemeente twee andere wethouders: zijde laatste periodieke raadsverkiezing was de wethouder van de Ven als raadslid uitgevallen; dat brak de andere wethouder, de Heer Wouters, zich zoe aan, dat hij ook ontslag nam als lid van den Raad. —

Ik vernam van B. en W. dat de oude pastoor in 1903 overleed.

J. Oederode.

den was, en als zodanig werd geresplacéerd door kapelaan van Erp uit den Wasch. — Deze begon aanstands met den bouw van een gasthuis, byzondere school voor meisjes, bevoorrecht school enz; alles werd voor $\text{fl} 100.000$ aangebesteed; daerbij komt $\pm \text{fl} 20.000$ bijwerk, en $\text{fl} 25.000$ voor meubilair, zoo dat het heele zaakje, als het klaar zal zijn, $\pm \text{fl} 150.000$ zal gekost hebben. — Voor een nieuwe kerk is er nu geen geld meer; daerom wordt thans, althans voorloopig, niet meer gedacht.

In de gemeente is een soek van een halfje, elf woningen, waarin den kost van een bestand ^{van de bevoering} fonds, door den gemeenteraad, een sovele oude vrouwen verpleegd worden. — Van die elf woningen zullen er 6 als subventie afgeleverd moeten worden. M. en W. zijn ambtelijke beheerders van het fonds; zij willen nu die acht vrouwen tegen betaling in het nieuwe gasthuis doen opnemen, en vroegen mij, wat ik daarvan dacht. Ik heb gezegd, dat ik daarover geen oordeel had, dat zulke afdeling van de stichting afleide. — De burgemeester deelde toen mede, dat de stichting afleide ook was.

Sinds den zoogenaamden beteroverloop gaan de zaken van v. d. Hagen niet minder goed; hij werkt heel minder, heeft niet minder afzet, en ontsloeg veel weerkvallen. Welhouder Karts kwam er voor uit, dat in den winkel van Verhoegen voor diens weerkvallen gedwongen winkelmerking bestond; hij had dikwijls de menschen hooren zeggen, dat zij op de fabriek niet konden voldoen, wanneer ze geen leere voorraden niet van uit den winkel betaalden.

De houtskool van de gemeente gaat achteruit; het riep hout is zoo goed als weg; in de eerste tien jaren zal men jaarlijks voor niet meer dan $\text{fl} 1000$ kunnen betalen; dat wordt het meer geleidelijk meer, en zal men voor $\text{fl} 1500$ tot $\text{fl} 2000$ per jaar kunnen betalen. — De gemeente grond, die voor beplanting met Canada's geschikt zijn, zijn thans alle volgeplant; in den afgelopen winter had men nog 300 boompjes geplant, maar nu was ook alle geschikt te plant grond beplant en volgeplant, zoodat nu geen verdere aanplant kan geschieden.

De gasfabriek is in particuliere handen; men is over de exploitatie bereid; het gas is goed en niet al te duur.

J. Oederode.

M. en W. opgedragen een uitgewerkten staak van de gemeente eigendommen aan te leggen, waarin alle byzondere omstandigheden, exploitatie, opbrengst in kleine byzondereheden nauwkeurig worden beschreven.

De geneeskundige armenpraktijk wordt waargenomen door Dr. Holereygen, een zoon van den doctor de Hill; men is over hem zeer beleden.

Algemeen in het gemeenteraad veel wijsheid wordt verhoed over de wekelijksche markten, betekenen deze in werkelijkheid niets.

De jonge Kemps is nog altijd waarnemend gemeente secretaris; hij werd als zoodkenig benoemd, omdat, na het overlijden van zijn vader, zijne moeder broedeloos was. — Hij is nu 24 jr en nog geen cand. gemeente secretaris; hij studeert ook niet meer voor het examen, en neemt geen les meer. — Ik heb M. en W. geveren op hun plicht, om te zorgen, dat de jonge Kemps studeerde en examineerde; zij maaden hem m. m. m. een bepaalden termijn stellen (byv. 2 jr) binnen welke hij examen zou moeten gedaen hebben, afstraffe van ontslag.

Den 19 Maart 1910 kwam ik weer in de gemeente; ik was van tevoren in Son geweest; te Schijndel kwam ik weer den trein naar den Wasch.

M. en W. zijn zeer onder den indruk, omdat de Raad den jongen Kemps tot gemeente secretaris benoemd heeft, omdat hij het diploma als aspirant gemeente secretaris niet had; hij was nu al 6 jaren waarnemend, in afwachting van zijn examen; hij verdede in dien tijd niet veel anders uit dan plezier maken. M. en W. wilden hem nog een kans geven, en wilden hem nog voor drie jaren tijdelijk benoemd zien; de Raad benoemde hem toen definitief. Vanaf de wekkender Swinkels was daarover slecht te spreken; maar ook de wekkender Karts was zeer boos. Deze laatste, die zich vooral met de beplantingen bemoeit, verkeld o. a. dat hij geen menschen meer kan krijgen, die over de gemeente wilden werken, omdat ze zoo langzame besten loopen, van dat ze hem gelot kregen, omdat Kemps te lui was de mandaten af te maken.

J. Oederode.

Van het St Paulus gasthuis zijn, in overleg met de gezondheids Commissie, de vier slechtste woningen afgebroken, en de zeventen anderen verbeterd; de stichting is in stand gebleven; zeven oude vrouwtjes worden daar nu verpleegd.

Het archief is geordend door Lijpbers, thans ambtenaar in Deurne; er is een kamertje op zolder voor afschijmmers, terwijl er behoorlijke relikven geplaatst zijn. Het is wel niet mooi, maar het is toch veel verbeterd; een inventaris is er nog niet.

Gemeente liet door Kleidell ¹⁸⁹⁴ een plan opmaken tot ontginning van de Bleek. De H. A. op de grens van Lieshout, volgens Kleidell ¹⁸⁹⁴ moet 20 H. A. weiland worden en 60 H. A. bosch. Het weiland is nu dit ja begonnen; 6 H. A. werden in gereedheid gebracht, en zullen gebedruerd worden. —

Waar den aanleg van boschopenden recombineerde ik het Staatsboschbeheer, ter wille van de subsidie. —

Bouwendien ried ik sterk aan, om een uitvoerigen staat aan te leggen omtrent de exploitatie der gemeentelijke bezittingen.

Men klaagt zeer over de kosten van het onderhoud der waterleidingen; de gemeente heeft nueren 200 waterloopen te wegen en te onderhouden.

Het spaak den Meeren van der Slagen slecht met lumme fabriek van natuurwater; ze buchten nog wel, maar ze maken geen zaken meer; dienstgevolge hebben ze allerlei moeilijkheden, ook financiële, onder elkander.

Gemeente heeft veel moeite, om financieel rond te komen; voor enkele jaren was hoofdelijke ontslag f 800, thans f 4000; en nog heeft men geen geld voor de noodzakelijke uitgaven!

Den 29 Maart 1913 kwam ik weer in de gemeente; ik reed er van uit Helmond per auto heen; bezocht daarna nog Diempde, en nam toen te Baxel den trein naar den Bosch. —

Wethouder Maeskops is ziek; ik word ontvangen door wethouder Kempf + den burgemeester.

aanvragen een vereeniging ter voorziening in de volks huisvesting op de rijkten, om in den grooten woningnood te voorzien

J. Oederode.

Op het raadhuis is een bronsen buste geplaatst ter herinnering aan den schilder de Josselin de Jong, geboortig van St Oederode.

Onze gesprekken loopen vooral over de exploitatie der gemeentelijke bezittingen. Tot mijn ergenis heeft burgemeester nog geen ^{algemeen} beschrijving daarvan aangelegd; er sterkt op aanbevelingen, dat die nu eindelijk komt. — Omtrent de exploitatie van „de Bleek“ was er wel eene beschrijving gemaakt; 23 H. A. zijn tot nabuurmeide aangelegd; ook de bebossing van de overige 60 H. A. kan men nog niet komen. Noymaals geadviseerd, zich in verbanding te stellen met het Staatsboschbeheer.

Wethouder Maeskops schijnt zich vooral te interesseren voor den aanleg van natuurweiden; wethouder Kempf zorgt voor de bebossing; deze laatste was zeer sterk gesporterd voor den aanleg van een algemeen beschrijvend staat van de exploitatie der bezittingen.

De burgemeester maakte mij een bedroevenden indruk; toen ik later beneden op de secretarie kwam, en zag, hoe diep daar alles onder de stof zat, heb ik nog meer eens geadviseerd het doozenstelsel in te voeren. De burgemeester beweerde, dat men daarmee reeds begonnen was, want er waren reeds twee dozen; hem daarover toen hard gevallen, en er hem op gewezen, dat alles zoo vuil was, dat ik mijne handschoenen bedierf, door een portefeuille met schikken aan te pakken. —

Wethouder Kempf maakte mij een gaeden indruk.

Den 29 Maart 1915 van uit den Bosch naar St. Oederode; tevoren had ik Baxel bezocht. —

v. Nijehovesel, de nieuwe burgemeester, maakt een gaeden indruk; hij schijnt het met de wethouders goed te kunnen vinden.

Hoewel er geen partijen zijn in de gemeente, denkt men toch dat er stemming, misfeiten wel hersterking zal zijn bij de aansch. Raadsverkiezing; daarvoor roepen de kisten leins!

Wethouder Maeskops zorgt voor de ontginningen enz. Omtrent de exploitatie van „de Bleek“ is een uitvoerig beschrijvend register aangelegd. Op de 22 H. A. wieden

St. Oedenrode.

50 heesten a f 22.- en 8 paarden a f 30. —

Het oud archief is thans door den secretaris zoo goed mogelijk geïnventariseerd.

De secretarie ziet er thans goed uit; de boel is schoon; het doozenselsel is er ingevoerd.

Segenover de klacht, dat de gemeente zoo onbillijk bezwaard is ~~to~~ met het onderhoud der waterleidingen stelde ik, dat er in St. Oedenrode 5 provinciale wegen waren, zoo dat het onderhoud der wegen zoo goed als niets kostte; er zijn gemeenten, o. a. Bochel, waarin geen enkele provinciale weg is.

Er wordt geen herbedeling onderwijz gegeven; B. en W. op het hart gedrukt, dat onderwijz so veel mogelijk te bevorderen.

B. en W. er op gewezen, dat de klompenindustrie in gemeente zeer sterk gedreven wordt; bestaat er voldoende gelegenheid, om het vak te leeren? Zoo niet, moet men dan niet bevoeden het bezoeken van de cursus voor klompenmakers te Best?

Bestuur van drs verhelde mij ombrent oud-burgemeester Sasfen, dat, toen v. Nijckersorsel receptie hield na zijne installatie ^{de eerste} die daarvan gebruik maakte! — ^{300 lang} ~~Genijft~~ ik op het raadhuis was, zat Sasfen op een bank voor zijn woning (vlak naast het Raadhuis) met zijn beenen boven op het ijzeren hek. — Aan brutaliteit ontkent het den heer Sasfen blijbaar niet

Den 29 Juli 1918 bezocht ik per auto de gemeenten Siempde, St. Oedenrode en Lieshout.

Het gaat gelukkig heel goed onder burgemeester van Nijckersorsel; ook de Overste van de Dill, die ter audientie kwam, maakte zeer zijne eloges.

Om in den woningnood te voorzien is een vereeniging opgericht; voorloopig voor 12 woningen.

Het volke leeft in St. Oedenrode van den erden stand een slecht voorbeeld; na het schandaal van oud-burgemeester Sasfen ^{de laatste} ^{Waller} komt nu weer een schandaal in het gesin van den blazgen - Schindler; v. d. H. bezocht wat veel een boerenmeisje; zijn vrouw — een dochter van den vroegeren

~~Die vervolg hier achter~~

St. Oedenrode

~~Burgemeester van St. Oedenrode, send vooreenpar~~
~~lagen in het open veld door een pr. sollicitat. commissie~~
~~op het traject op ontuchtige handelingen. — v. d. H. heeft~~
~~hegen ^{dan} ~~een~~ ^{erich door rechtbank toegevoeren; v. d. H. mogen maak aan zijne} proces tot scheiding van kapel~~
~~in bed ingestapen; — thans is ~~er~~ ^{vooreen paraffijst} ~~vooreen paraffijst~~ ^{3000.-} voor levensonderhoud uitkeren~~
~~gegraast en heeft ^{er} ^{3000.-} een goed deel van het ~~vooreen~~ ^{gedrossen}~~

De klompenindustrie maakt op het moment schitterende zaken; 50 klompenmakerijen waarin minstens 350 menschen werken, verdienen wel geld. De opleiding in het vak is echter gebrekkig; geschiedt bij de bareit; een bekwam boorder maekt in het halven te mogen leeren, een maand af vier voor niets werken. Vahs bij gedurende zoo'n langen tijd zijn loon niet misfen, dan blijft hij alleen boorder.

Op een armade, het algemeen aernbestuur houdt alle jaren geld over.

Den 8 den juni 1922 bezocht ik van uit den Bosch de gemeenten Siempde en St. Oedenrode.

Burgemeester van Nijckersorsel is bezig de inrichting van het gemeentehuis te verbeteren. Eerf gedeelte daerof van was verbruikt; met veel moeite kreeg hij van den Raad gedaan, dat de heur werd opgeschikt. Daardoor kreeg hij wat meer ruimte; de raadszaal werd mede naar beneden gebracht; ook beenen kwam er meer plaats. —

Thans maek de secretarie, waar de administratie in eiterst primitieven vorm gevoerd wordt, hervormd en nieuw ingericht worden. Op de begraating voor 1922 werd daarvoor een zeker bedrag uitgebrakken. De rechtvaarders zien er tegen op, er aan te beginnen; alles is zoo duur; voor een betrekkelijk eenvoudige leest werd f 600. — gevraagd! Ik heb B. en W. op de secretarie gegraepen, en then daer betoogt, dat de nieuwe inrichting meer dan noodzakelijk moet heeten!

St. Oedenrode

Ten het verslag 1920 was weinig zorg besteed. Bovendien was het haast niet te ontcijferen van wege het slechte schrift. Op verzoek van den burgemeester gaf ik den ambtenaar Kleytmans - die het gemaalet had - deswege eene reprimande.

Door een boervereniging 22 woningen gebouwd; huurprijs $\text{f} 4.-$ tot $\text{f} 4.50.-$

Achtien woningen kregen in de boerwinsten een Rijks premie. Twee boerderijen met Rijks steun: $2 \times \text{f} 400$ per h. a. (een in de Jbschotsche, en een in de Schijndelsche heide). Nog voor drie boerderijen Rijks steun aangevraagd; nog in behandeling.

Electriciteits bedrijf. Den 10 November 1920 in bedrijf gegaan met zes aansluitingen; op het moment zijn er 10 aansluitingen, en 7 dit d's voor kracht; licht 60 cent (wordt 50 cent); kracht 25 cent.

vroede tegenwerking: er is eene gasfabriek, waar van de concessie afliep einde April 1922. Na hevigen strijd in den Raad is die concessie verlengd: voor licht tot einde April 1923; voor warmte tot einde April 1924. De menschen hebben dus een jaar tijd gekregen, om in hunne huizen elektrische afleidingen te maken. - H. en W. verwachten, dat er nu vele aansluitingen op het electriciteitsnet zullen komen, en het bedrijf behoorlijk rendabel zal worden; in 1921 bedraagt het verlies saldo $\pm \text{f} 5000.-$

Het levensmiddelbedrijf kostte $\text{f} 25.000$; men meende, dat het geheel afgeperkend was; desers dagen kwam er nog eene navordering uit den kluis van $\text{f} 8000.-$ voor vet, geleverd in 1917 en 1918!

Besluit, lpenende in Olland vormen te samen den Bodem van hde.

Het onderhand van den harden weg St. Oedenrode - Olland - weg Wotelschijndel is th. laste van gemeente; het is een spintweg; wordt thans verhard met basaltbreuksteen.

Ten gevolge van de malaise zijn er ± 125 werkeloosers geweest; gemeente heeft thans nog 16

St. Oedenrode

werkeloosers werk.

Het gaat den klompenmakers niet best; velen hebben bovendien een reizen schap aan het klompen maagazijn te Wotel: directeur van Gasfel; adviseur Kapelaan van de Ven te Wotel. De klompen, daar opgeslagen, zijn grootendeels gebarsten, beschimmeld, af krom getrokken.

Het Staatsboekbeheer gecontracteerd voor 300 h. a. In de Bleeck 60 beesten ingeschaard tegen $\text{f} 35.-$ $\text{f} 45.-$